

Njorr & Stockmann: Äidit ja tyttäret

suom. Katariina Savolainen Johnny Kniga 2007

Laura Lehtinen

Maise Njorr & Camilla Stockmann, *Äidit ja tyttäret*, suom. Katariina Savolainen Johnny Kniga 2007

En ole tanskalainen enkä kolmekymppinen. Minulla ei ole lapsia eikä oikeastaan uraakaan. Teidän kanssanne minulla ei ole siis paljon yhteistä. Olen sentään teidän laillanne alle 165-senttinen nainen, jota ei oteta useinkaan kovin vakavasti. En kuitenkaan edes yritä samastua teihin vaan tyydyn urkkimaan. Luen sähköpostinvaihtoanne ihan puhtaasta uteliaisuudesta välillä sen banaaliudesta ärsyyntyen välillä ääneen kikattaen. *Äidit ja tyttäret*. Niin kuuluu kirjanne nimi. Olette antautuneet avoimiksi kirjeromaanin sivuilla ja siksi minäkin annan nyt kaunistelemattomat kommenttini.

Kirjanne takakansi lupaa räätöintä naishuumoria. Minua te ette kuitenkaan onnistu hätkäyttämään tai yllättämään suorudellanne ettekä hetkellisillä, syvällisillä proosapuuskillannekaan. Juorujen kuuleminen ja toisten elämiin kurkkiminen voi olla hauskaa ajanvietettä ja siksi viihdynkin kirjoittelunne parissa. Mitään esteettistä elämystä tai maailmankuvani avartumista en kuitenkaan ole kokenut toillailujanne lukiessani. Ehkä ette sellaisten tuottamiseen pyrkineetkään.

Kaikesta huolimatta onnistutte latomaan viiltäviä totuuksia, jotka tuntuvat koskevan jokaisen tyttölapsen ja akanraakin elämää: "On pakko leikata napanuora/[äidin] Marimekon pöytäliina jossakin elämän vaiheessa". Kai sitä jokainen tytär vihaa äitinsä purematta nieltynä ajatusmalleja, pinttyneitä tapoja ja sananlaskuja, ja kuitenkin miettii, miten ikinä tulee selviämään ilman niitä. "Kenelle me sitten soitamme?", kysyn minä niin kuin Camillan äitidonnainen ystävätärkin. Kai joku muukin on joskus ollut mustasukkainen, käyttäytynyt itsekkäästi, vullottanut vessassa yliväsyneenä ja tehnyt kaikki mahdolliset tytön typeryydet? Tiedän kyllä, että on, mutta silti on ehyttävää lukea se oikein kirjasta.

Yllättävän paljon olette kyllä ehtineet touhuta tuohon ikään mennessä. Ihmisen elämäänhan mahtuu monenlaisia vaiheita. Eniten minua ällistyttivät tarinat trendikkään piikkikorkotoimittajan, Camillan viettämisestä vuosista performanssiteatterin tähdenä (kumitossutanssijana alastomien japanilaisten piirissä) ja ecuadorilaisessa hippiyhteisössä.

"[S]illoinen poikaystäväni sai päähänsä kokeilla intiaanien käyttämää kovaa kamaa, peyotea — Istuin mäen laella kädessäni pikarillinen myrkyä ja join sen — ja pystyin eläytymään eläinten tunne-elämään, ja illemmalla (trippi kesti kokonaisen vuorokauden) lohdutin polvenkorkuisessa ruohikossa yhteisön hevosta.

Mielestäni se oli juutalainen (iso nenä) joka oli ollut keskitysleirillä”. Uskomatonta villistelyä.

Krapulaoksentelujenne ja naurettavien musta surma haaroissa -tilanteiden tilittämisen lisäksi teillä on onneksi muutakin sanottavaa toisillenne ja minulle. Mitä pelkätte, kuinka rakastatte, mistä tiedätte olevanne onnellisia ja milloin valehtelette. Sellaiset asiat kiinnostavat minua enemmän. Vaikka saatan hihittää piikkikoron katkeamiselle, arkkupakastinpoikaystävälle tai elintarvikekioskin kokoiselle jalkovälille, vaadin väliin lisää vakavuutta. Toisaalta syvyyksien kaivelu ei ehkä tuntuisi niin piristävän vakavalta, ellei sen ympärillä olisi niin paljon yhdentekevää pintaliplatusta. (Sallikaa yllätysprosaistinen lipsahdukseni, sellaisiahhan teillekin välillä sattuu.)

Syvyyksien kaivelusta puheen ollen, minusta jokaisen naisen pitäisi seurata esimerkkiänne ja tehdä samanlainen luonneanalyysi meidän sisällämme asustavista miehistä. Voisin oikeastaan lähettää Niksi-Pirkkaan nerokaan ja huojentavan ajatuksenne siitä, että omista outouksistamme meidän kannattaa aina syyttää sitä öykkäröivää miekkosta, joka meissä asuu ja jonka nimi on Jørgen tai sitä toista, joka nipottaa ja jonka nimi on Preben. Miten helppo onkaan vihata esimerkiksi Camillan Jørgeniä, joka “on keskijohtotyyppiä, joka — ottaa ohjat käsiinsä kun pitää koota IKEAn kaappi, ja — vaatii olla kartanlukija, vaikka pitää maastokarttaa ylösalaisin”. Ei tarvitse myöntää olevansa itse rasittava ärhentelijä, kun voi sälyttää vastuun jollekin sisäiselle Urpolleen. Kuukauden niksi, kiitos siitä.

Vinkiksi teille: Sähköpostiviestinne olisivat kyllä vaikuttaneet melko aidoilta ilman kirjoitusvirheitäkin. Turhia muka-autenttisia lipsahduksia huomioon ottamatta viestittelyne kieli on mukavan luettavaa. Se on runsaan elävää mutta rehellistä, arkistakin.

Kirjanne on juuri sitä, mitä minulle luvattiin: kevyttä kesälukemista. Kesät tosin ovat minulle yleensä niin keveitä, että mieluusti lukisin jotakin painavampaa. Vaaleanpunaiset kannet ja mustavalkoiset tekstit sopivat varmasti monen kesätouhuihin. Minä tarvitsen seuraavaksi talvilukemista.

Ystävällisesti
lukijanne Laura

Maise Njorr & Camilla Stockmann, *Äidit ja tyttäret*, suom. Katariina Savolainen Johnny Kniga 2007

P.S. Hei, Poul Nyrupin tiedän ja Michael Laudrup löytyy hakukoneilla, mutta yleissivistykseni ei ole tarpeeksi laaja, jotta tuntisin kaikki Svend Aukenit ja Gitte Hænningit, joihin niin usein viittaatte. Moni hauska sutkautus menee minulta ohi oman typeryyteni takia. Mistä ihmeestä minä voisin tietää, kuka on Ulla Terkensen ja millainen tukka on Brian Laudrupilla?